

Uchwała Nr 4200/V/67/2021

V Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej

w Katowicach

z dnia 26 kwietnia 2021 r.

w sprawie opinii o przedłożonym przez Prezydenta Miasta Świętochłowice sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2020 rok

Na podstawie art. 13 pkt 5, art. 19 ust. 2 i art. 20 ust.1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137) V Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach **u c h w a l a**, co następuje:

§ 1.

Wydaje się **pozytywną z zastrzeżeniami** opinię o przedłożonym przez Prezydenta Miasta Świętochłowice sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2020 rok.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie:

V Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach dokonał analizy formalno-prawnej i merytorycznej przedłożonych przez Prezydenta Miasta Świętochłowice materiałów dotyczących wykonania budżetu miasta i stwierdził, co następuje:

1. W zakresie przedłożonego sprawozdania z wykonania budżetu za 2020 rok ustalono, że nie wykazuje ono rozbieżności w stosunku do danych wykazanych w sprawozdaniach budżetowych, określonych w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1564 z późn. zm.) oraz rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1773).
2. Sprawozdanie z wykonania budżetu jest kompletne, gdyż obejmuje informacje wymienione w art. 269 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305), tj.:

a) wykonane dochody i wydatki w szczególowości określonej jak w uchwale budżetowej, które ogółem wynoszą odpowiednio:

- dochody 312.157.516,60 zł, tj. 104,13% planu,

- wydatki 281.423.937,60 zł, tj. 95,39% planu;

b) zmiany w planie wydatków, dokonanych w ciągu roku, na realizację programów finansowanych przy udziale środków unijnych i innych zagranicznych nie podlegających zwrotowi;

c) stopień zaawansowania realizacji programów wieloletnich, w tym współfinansowanych ze środków, o których mowa w pkt b;

Sprawozdanie zawiera również inne dane liczbowe i informacje, które obrazują wykonanie budżetu w 2020 roku pod względem finansowym i rzeczowym, z których wynika m.in., że wymóg określony w art. 242 ustawy o finansach publicznych został spełniony, gdyż wykonane dochody bieżące (265.157.626,91 zł) były wyższe od poniesionych wydatków bieżących (260.196.412,80 zł). Nadwyżka operacyjna wyniosła więc 4.961.214,11 zł

Z przedłożonego sprawozdania obrazującego wykonanie poszczególnych dochodów wynika, że w związku z trwającą pandemią COVID-19, w budżecie Miasta wystąpił istotny ubytek w wykonanych dochodach jednostki, w rozumieniu art. 15zoa ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 oraz innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374 z późn. zm.). Ubytek ten wyniósł 4.942.117,15 zł. Jednocześnie jednostka ponosiła wydatki, w tym bieżące, finansowane ze środków własnych, w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 a ich kwota wyniosła 999.748 zł.

Wynik budżetu za 2020 r. to nadwyżka w wysokości 30.733.579 zł. Skład zauważa, że na poziom wykonanej nadwyżki budżetu Miasta w 2020 r. miały wpływ środki otrzymane z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w kwocie 30.311.089 zł, które stanowiły dochód 2020 r., natomiast wydatki na zadania nimi finansowane zostaną poniesione w latach kolejnych. Gdyby Miasto w 2020 r. nie pozyskało tych środków wykonana nadwyżka budżetu Miasta zamknęłaby się kwotą 422.490 zł.

W 2020 r. Miasto nie uzyskało przychodów z tytułu zaciągniętych zobowiązań długoterminowych, dokonano spłat wcześniej zaciągniętych zobowiązań w kwocie 2.426.631,56 zł. Na koniec 2020 r. Miasto posiadało dług w wysokości 80.977.000,33 zł, co stanowiło 25,94% wykonanych dochodów.

Na koniec 2020 roku została zachowana relacja wynikająca z regulacji zawartej w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, co stanowi warunek konieczny do uchwalenia budżetu. Relacja powyższa po uwzględnieniu wyników wykonania budżetu 2020 roku ulega nieznacznej poprawie w kolejnych latach budżetowych.

Skład Orzekający zwraca uwagę na istotne okoliczności, które miały wpływ na dokonaną ocenę wykonania budżetu Miasta za 2020 r.

Podobnie do lat poprzednich, w 2020 r. Miasto dokonało odroczeń płatności przypadających do zapłaty w 2020 r., na lata kolejne. Z pisma Prezydenta Miasta Świętochłowice z dnia 8 lutego 2021 r., Znak FN.300.11.2021 wynika, że w 2020 r. dokonano odroczeń na kwotę 8.282.350,44 zł, które dotyczyły składek ZUS (za miesiące: wrzesień, październik i listopad 2020 r.) oraz należności na rzecz GZM z tytułu składek członkowskich (za miesiące: lipiec, listopad i grudzień 2020 r.). Rok 2020 był więc kolejnym w którym Miasto nie było w stanie ponieść wydatków w pierwotnym terminie ich zapłaty. Na dzień 31 grudnia 2020 r. zobowiązania odroczone wynosiły łącznie 16.574.051,61 zł (wydatki bieżące z tego tytułu będą poniesione w latach kolejnych). Skład zauważa jednocześnie, że kwota zobowiązań odroczonej na koniec 2020 r. jest mniejsza od występujących na koniec 2019 r., kiedy wynosiły one 21.916.953,74 zł.

Skład zwraca uwagę, że gdyby dokonano płatności kwot odroczonej w 2020 r. w pierwotnym terminie ich zapłaty to budżet 2020 r. zamiast nadwyżki operacyjnej (4.961.214,11 zł) zamknąłby się deficytem operacyjnym w kwocie 3.321.136,33 zł (nadwyżka operacyjna podobnie jak w latach poprzednich wynika z dokonywanych odroczeń płatności). Negatywnie należy również ocenić fakt, że różnica między wykonaną nadwyżką operacyjną (4.961.214,11 zł) a zobowiązaniami odroczonej i niezapłaconymi o charakterze wydatków bieżących (16.574.051,61 zł) wynosi: (-) 11.612.837,50 zł i jest nieco wyższa od takiej różnicy wyliczonej wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. (- 11. 576.841,54 zł)

Jednocześnie Skład zauważa, że na poziom nadwyżki operacyjnej w 2020 r. niekorzystny wpływ miały dochody utracone (o których mowa wyżej), związane z wystąpieniem epidemii COVID-19 co należy uznać za okoliczności niezależne od działań Miasta.

Skład zauważa, że zdolność do wypracowania stabilnej nadwyżki operacyjnej jest podstawowym kryterium przy ocenie możliwości zaciągania i spłaty zobowiązań zwrotnych.

Skład zwraca też uwagę, że w 2020 r. podjęto decyzję o wydłużeniu terminu spłaty zobowiązań w zakresie wykupu obligacji komunalnych już wyemitowanych, co miało miejsce na podstawie uchwał podjętych przez organ stanowiący na sesji w dniu 16 listopada 2020 r. Dokonano wówczas zmiany terminu wykupu wyemitowanych obligacji w ten sposób, że kwoty przypadające do wykupu w latach 2021-2024 przesunięto na lata 2032-2036 co spowodowało m.in. wzrost kosztów obsługi długu w latach 2022-2036 o kwotę 5.855.325,26 zł Skład Orzekający w opinii Nr 4200/V/193/2020 z dnia 9 grudnia 2020 r. o przedłożonym projekcie wieloletniej prognozy finansowej ocenił, że przesunięcie terminu wykupu obligacji świadczy o problemach finansowych Miasta i zwrócił uwagę, że lata 2021 – 2024 będą kolejnymi w których Miasto nie dokona wykupu obligacji w planowanych terminach (w latach poprzednich również dokonywano zmiany terminu wykupu). Skład podtrzymuje taką ocenę sytuacji.

Skład Orzekający oceniając wykonanie budżetu Miasta na 2020 r. wzięły również pod uwagę wyniki kontroli doraźnej przeprowadzonej przez inspektorów tutejszej Izby w dniach 19 sierpnia – 8 września 2020 r. Z ustaleń kontroli wynikało m.in że w 2020 r. Miasto nieterminowo regulowało zobowiązania co prowadziło do powstawania zobowiązań wymagalnych, a także odraczało terminy płatności zobowiązań. Potwierdza to, zdaniem Składu Orzekającego, że sytuacja finansowa Miasta jest nadal niestabilna i wymaga ścisłego jej monitorowania przez Organy Miasta. Należy dokonywać szczegółowej i wszechstronnej oceny sytuacji finansowej pod kątem wszystkich potencjalnie możliwych działań oszczędnościowych i racjonalizujących wykonywanie budżetu.

Biorąc powyższe pod uwagę, Skład Orzekający wydał opinię pozytywną z zastrzeżeniami – zwracając z jednej strony uwagę na zmniejszenie (w porównaniu do stanu na 31 grudnia 2019 r.) wysokości zobowiązań odroczonej, z drugiej strony wskazując zaś na okoliczności potwierdzające nadal trudną i niestabilną sytuację finansową Miasta.

Od niniejszej uchwały przysługuje odwołanie do pełnego składu Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, w terminie 14 dni od daty jej doręczenia.

Przewodnicząca V Składu Orzekającego

Anna Baran